

มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ
Occupational Standard and Professional Qualifications

สาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน
สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์

จัดทำโดย สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)

1. ชื่อมาตรฐานอาชีพ

สาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์

2. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐาน

N/A

3. ทะเบียนอ้างอิง (Imprint)

N/A

4. ข้อมูลเบื้องต้น

มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ ในสาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ อาชีพนักแสดงโขน เพื่อส่งเสริมให้กลุ่มอาชีพ มีมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ มีความเป็นสากล มีความเหมาะสมกับประเทศไทย เป็นที่ยอมรับทั้งภายในและระดับสากล ซึ่งการจัดทำมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ ในสาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ อาชีพนักแสดงโขนในครั้งนี้ นอกจากจะเป็นการพัฒนาและยกระดับสมรรถนะในการประกอบอาชีพของบุคลากรในสาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ อาชีพนักแสดงโขนให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานอาชีพ โดยผ่านการฝึกอบรม และสร้างโอกาสในการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ ยังเป็นการสร้างเครือข่ายจัดทำ พัฒนา และเผยแพร่มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ ให้ระบบคุณวุฒิวิชาชีพ และมาตรฐานอาชีพเป็นที่รับรู้ และยอมรับในทุกภาคส่วน เพื่อเป็นประโยชน์ในการยกระดับมาตรฐานบุคลากรให้มีสมรรถนะ โดยผ่านการรับรองจากสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) เพื่อเป็นการสร้างโอกาสในการจ้างงาน และเป็นการกำหนดค่าตอบแทนที่ตรงกับความสามารถได้มากขึ้น และสอดคล้องกับการจ้างงานในปัจจุบัน

5. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐานในแต่ละครั้ง

N/A

6. ครั้งที่

N/A

7. คุณวุฒิวิชาชีพที่ครอบคลุม (Professional Qualifications included)

สาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน

สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์

อาชีพนักแสดงโขนพระ ระดับ 5

8. คุณวุฒิวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (Related Professional Qualifications)

N/A

9. หน่วยสมรรถนะทั้งหมดในมาตรฐานอาชีพ (List of All Units of Competence within this Occupational Standards)

รหัสหน่วยสมรรถนะ	เนื้อหา
0115	รำน้าพาทย์นักแสดงเอกโขนพระ
0116	รำเดี่ยวและรำคู่โขนพระ
0117	ตีบทและใช้บทประกอบเพลงร้องโขนพระ

10. ระดับคุณวุฒิ

10.1 สาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ อาชีพนักแสดงโขนพระ ระดับ 5

คุณลักษณะของผลการเรียนรู้ (Characteristics of Outcomes)

ผู้ที่ได้รับการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ นักแสดงโขนพระ ระดับ 5 นี้ ต้องมีความสามารถในการอธิบายนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องในการรำน้าพาทย์นักแสดงเอกโขนพระ ปฏิบัติการรำน้าพาทย์นักแสดงเอกโขนพระตามที่กำหนด และอธิบายนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องในการรำเดี่ยวและรำคู่โขนพระ ปฏิบัติกระบวนการรำเดี่ยวและรำคู่โขนพระที่กำหนด และอธิบายความหมายในการตีบท และใช้บทโขนพระที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการปฏิบัติการใช้บทตามบทร้องโขนพระที่กำหนด

การเลื่อนระดับคุณวุฒิวิชาชีพ (Qualification Pathways)

ผู้ที่เข้าสู่คุณวุฒิวิชาชีพต้องมีคุณสมบัติดังนี้

1. มีประสบการณ์ในการแสดงโขน ไม่น้อยกว่า 8 ปี
2. มีหลักฐาน ความรู้ ทักษะปฏิบัติ และความสามารถในสมรรถนะนักแสดงสมทบ
3. ผู้ที่จะได้รับคุณวุฒิวิชาชีพ อาชีพนักแสดงโขนพระ ระดับ 5 ต้องมีประสบการณ์ตามหน่วยสมรรถนะและมีผลงานเชิงประจักษ์มาแสดง

หลักเกณฑ์การต่ออายุหนังสือรับรองมาตรฐานอาชีพ

N/A

กลุ่มบุคคลในอาชีพ (Target Group)

อาชีพนักแสดงเอกโขนพระ

หน่วยสมรรถนะ (หน่วยสมรรถนะทั้งหมดของคุณวุฒิวิชาชีพนี้)

0115 รำหน้าพาทย์นักแสดงเอกโขนพระ

0116 รำเดี่ยวและรำคู่โขนพระ

0117 ตีบทและขับบทประกอบเพลงร้องโขนพระ

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่

1. ตารางแสดงหน้าที่ 1

ประกาศใช้ ณ

ตาราง 1 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY PURPOSE , KEY ROLES , KEY FUNCTION

ความมุ่งหมายหลัก Key Purpose	บทบาทหลัก Key Roles		หน้าที่หลัก Key Function	
	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
เพื่อสืบทอดมรดก สอนรักษาและต่อยอดศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์สู่มาตรฐานสากล	01	แสดงโขนเพื่อการอนุรักษ์ สืบทอดต่อยอดสร้างสรรค์	011	แสดงโขนพระ

คำอธิบาย ตารางแผนผังแสดงหน้าที่เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานเพื่อให้ได้หน้าที่หลัก (Key Function)

2. ตารางแสดงหน้าที่ 1 (ต่อ)

ประกาศใช้ ณ

ตาราง 2 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY FUNCTION , UNIT OF COMPETENCE , ELEMENT OF COMPETENCE

หน้าที่หลัก Key Function		หน่วยสมรรถนะ Unit of Competence		หน่วยสมรรถนะย่อย Element of Competence	
รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
011	แสดงโขนพระ	0115	รำหน้าพาทย์นักแสดงเอกโขนพระ	01151	อธิบายนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องในการรำหน้าพาทย์นักแสดงเอก โขนพระ
				01152	รำหน้าพาทย์นักแสดงเอก โขนพระ ตามที่กำหนด
		0116	รำเดี่ยวและรำคู่โขนพระ	01161	อธิบายนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องในการรำเดี่ยวและรำคู่ โขนพระ
				01162	ปฏิบัติกระบวนการทำรำเดี่ยวและรำคู่ โขนพระ ตามที่กำหนด
		0117	ตีบทและใช้บทประกอบเพลงร้องโขนพระ	01171	อธิบายความหมายในการตีบทและใช้บทประกอบเพลงร้อง โขนพระ ที่เกี่ยวข้อง
				01172	รำตีบทและใช้บท ประกอบเพลงร้อง โขนพระ ที่กำหนด

คำอธิบาย

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่ (ต่อ) เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานหลังจากได้หน้าที่หลัก (Key Function) เพื่อให้ได้ หน่วยสมรรถนะ (Unit of Competence) และหน่วยสมรรถนะย่อย (Element of Competence)

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ 0115
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ รำหน้าพาทย์นักแสดงเอกโจนพระ
3. ทบทวนครั้งที่ N/A
4. สร้างใหม่ ปรับปรุง

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

ISCO - 08 รหัสอาชีพ 2655 นักแสดงโจน/ละครใน/ละครนอก

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วย ความรู้และทักษะในการรำหน้าพาทย์นักแสดงเอก โจนพระ โดยสามารถอธิบายและปฏิบัตินาฏยศัพท์ในการรำ เช่น เลาะ ตะลิกตัก ท่มเข้า ก้าวเท้าเรียง และปฏิบัติกรำหน้าพาทย์นักแสดงเอก โจนพระ ตามที่กำหนด เช่น บาทสกุณี คุกพาทย์ รั้วสามลา เข็ดฉาน

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

นักแสดงโจน

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
01151 อธิบายนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องในการรำหน้าพาทย์นักแสดงเอก โจนพระ	1. อธิบายกระบวนการทำนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องในการรำหน้าพาทย์นักแสดงเอก โจนพระ 2. อธิบายความหมายของ เพลงหน้าพาทย์ และโอกาสในการนำไปใช้	การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน
01152 รำหน้าพาทย์นักแสดงเอก โจนพระ ตามที่กำหนด	1. ปฏิบัติกระบวนการรำหน้าพาทย์นักแสดงเอก โจนพระ ที่กำหนด 2. ปฏิบัติทำรำหน้าพาทย์นักแสดงเอก โจนพระ ตรงตามจังหวะหน้าทับ ไม้กลอง และทำนองเพลง	การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

ปฏิบัติกรำหน้าพาทย์เพลงหน้าพาทย์นักแสดงเอก โจนพระ ได้ตรงตามจังหวะหน้าทับ ไม้กลองและทำนองเพลงที่กำหนด

(ข) ความต้องการด้านความรู้

รู้นาฏยศัพท์พื้นฐาน ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะท่ารำที่ใช้ในการฝึกหัด เพื่อใช้ในการรำหน้าพาทย์นักแสดงเอก โจนพระ ในการแสดงโจน ซึ่งเป็นคำศัพท์ที่สามารถสื่อความหมายในการแสดงต่าง ๆ ของวงการนาฏศิลป์ไทย

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานที่ต้อการจะกำหนดข้อแนะนำเกี่ยวกับการประเมิน และควรที่จะใช้ประกอบรวมกันกับเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria) และทักษะและความรู้ที่ต้อการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

1. ผลงานการแสดงที่นำเสนอผ่านภาพถ่าย VDO หรือสื่อ Social media ในรูปแบบต่าง ๆ
2. เกียรติบัตร วุฒิบัตรเกี่ยวกับการแสดงโขน และ/หรือ
3. เอกสารรับรองและผลการประเมินจากบุคลากรหรือผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับสาขาอาชีพ

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

1. ใบผ่านการอบรมในหลักสูตร ที่เกี่ยวกับการแสดงโขน

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

ประเมินเกี่ยวกับการรำหน้าพาทย์นักแสดงเอกโขนพระ

(ง) วิธีการประเมิน

1. สาคิการปฏิบัติงาน
2. แพ้สมผลงาน

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตอธิบายถึงขอบเขตของการปฏิบัติงาน และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ หรือสถานการณ์อื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำงาน รวมถึงเครื่องมือ อุปกรณ์ เทคโนโลยีทรัพยากรที่ใช้ หรือข้อกำหนดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(ก) คำแนะนำ

1. ผู้เข้ารับการประเมินจะรู้ฎาญศัพท์ ที่เกี่ยวข้องซึ่งมีความสัมพันธ์กับการรำหน้าพาทย์นักแสดงเอก โขนพระ ตามที่กำหนดไว้ อย่างน้อย 5 คำ เช่น เลาะ ตะลิกตีก กลอกคอก ตวัดอาวุธ ขยับ น้อ ครงทง ครงพระลักษมณ์ ครงสำเร็จ รัวลา 1 รัวลา 2 รัวลา 3 ฯลฯ
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องปฏิบัติกระบวนท่ารำหน้าพาทย์นักแสดงเอก โขนพระ ได้ตามเพลงที่กำหนดไว้ อย่างน้อย 2 เพลง ได้แก่ รำหน้าพาทย์ เพลงบาทสกุณี เพลงเสมอสามลา เพลงคูกพาทย์ เพลงรัวสามลา เพลงเชิดฉิ่งครงทง เพลงเชิดฉาน

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

ผู้เข้ารับการประเมินต้องเข้าใจขอบเขตความรู้ทั่วไป เกี่ยวกับความหมายและการนำไปใช้ ของการรำหน้าพาทย์นักแสดงเอกตลอดจนองค์ประกอบระหว่างปฏิบัติการรำหน้าพาทย์นักแสดงเอก ในการแสดงโขนเรื่องรามเกียรติ์ ที่สามารถสื่อความหมายให้ผู้ชมหรือให้ผู้แสดงด้วยกันทราบด้วยภาษาท่าทางตามรูปแบบนาฎศิลป์ไทย

นาฎยศัพท์ หมายถึง คำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการอธิบายการปฏิบัติท่ารำในการแสดงโขน ซึ่งประกอบขึ้นเป็นโครงสร้างของกระบวนท่า ใช้สำหรับสื่อสารบทบาทและกิริยาของตัวละคร

หน้าพาทย์ หมายถึง เพลงที่ใช้บรรเลงประกอบอากัปกิริยา อารมณ์ หรือการแสดงอิทธิฤทธิ์ของตัวละครในการแสดงโขน ซึ่งผู้แสดงจะต้องรำตามจังหวะ หน้าทับและทำนองเพลงที่กำหนดไว้

(ค) เครื่องมืออุปกรณ์และวัสดุที่จำเป็น

1. องค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ CB จะต้องเตรียมเครื่องเสียง และไฟล์เพลงที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับประกอบการแสดง ได้แก่ อาวุธ ครง พระขรรค์ ครงบอง ตรี คทา และจักร
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องจัดเตรียมชุดแต่งกายสำหรับฝึกนาฎศิลป์ไทย (โจงกระเบน) ที่มีความสุภาพ

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนกรและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

พิจารณาหลักฐานจากแพ้สมผลงานที่เป็นเอกสารรับรองผลงาน

รับรองความรู้ความสามารถที่ผ่านมาก่อนหน้าและให้ประเมินสมรรถนะของผู้เข้ารับการประเมินด้วยเครื่องมือประเมินความรู้และทักษะให้ครอบคลุมเกณฑ์การปฏิบัติงานทักษะและความรู้ที่ต้อการของหน่วยสมรรถนะนี้

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ 0116
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ รำเดี่ยวและรำคู่ โขนพระ
3. ทบทวนครั้งที่ N/A
4. สร้างใหม่ ปรับปรุง

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

ISCO - 08 รหัสอาชีพ 2655 นักแสดงโขน/ละครใน/ละครนอก

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วย ความรู้และทักษะในการรำเดี่ยวและรำคู่ โขนพระ โดยสามารถอธิบายและปฏิบัตินาฏยศัพท์ในการรำ เช่น ลงวง กาจจับปากโรง เล่นแมลง ตลอดจนองค์ประกอบของการรำเดี่ยวและรำคู่ โขนพระ และปฏิบัติกระบวนการทำในการรำเดี่ยวและรำคู่ โขนพระ ตามที่กำหนด เช่น รำเดี่ยว ชุด ฉุยฉายอินทรีชิตแปลง หรือรำคู่ ชุด พระรามตามกวาง

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

นักแสดงโขน

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
01161 อธิบายนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องในการรำเดี่ยวและรำคู่ โขนพระ	1. อธิบายความหมายนาฏยศัพท์ที่เกี่ยวข้องในการรำเดี่ยวและรำคู่ โขนพระ 2. อธิบายความหมายของการรำเดี่ยว รำคู่ และโอกาสในการนำไปใช้	การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน
01162 ปฏิบัติกระบวนการทำรำเดี่ยวและรำคู่ โขนพระ ตามที่กำหนด	1. ปฏิบัติกระบวนการทำรำเดี่ยวและรำคู่ โขนพระ ที่กำหนด 2. ปฏิบัติกระบวนการทำรำเดี่ยวและรำคู่ โขนพระ ตรงตามจังหวะ บทร้อง และทำนองเพลง ที่กำหนด	การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

ปฏิบัติกรำเดี่ยวและรำคู่ โขนพระ ได้ตรงตามจังหวะหน้าทับ ไม้กลองและทำนองเพลงที่กำหนด

(ข) ความต้องการด้านความรู้

รู้นาฏยศัพท์พื้นฐาน ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะท่ารำที่ใช้ในการฝึกหัด เพื่อใช้ในการแสดงโขน ซึ่งเป็นคำศัพท์ที่สามารถสื่อความหมายในการแสดงต่าง ๆ ของวงการนาฏศิลป์ไทย

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานที่ต้องการกำหนดข้อแนะนำเกี่ยวกับการประเมิน และควรที่จะใช้ประกอบรวมกันกับเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria) และทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

1. ผลงานการแสดงที่นำเสนอผ่านภาพถ่าย VDO หรือสื่อ Social media ในรูปแบบต่าง ๆ
2. เกียรติบัตร วุฒิบัตรเกี่ยวกับการแสดงโขน และ/หรือ
3. เอกสารรับรองและผลการประเมินจากบุคลากรหรือผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับสาขาอาชีพ

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

1. ใบผ่านการอบรมในหลักสูตร ที่เกี่ยวกับการแสดงโขน

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

ประเมินเกี่ยวกับการรำเดี่ยวและรำคู่ โขนพระ

(ง) วิธีการประเมิน

1. สาทิตการปฏิบัติงาน
2. แฟ้มสะสมผลงาน

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตอธิบายถึงขอบเขตของการปฏิบัติงาน และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ หรือสถานการณ์อื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำงาน รวมถึงเครื่องมือ อุปกรณ์ เทคโนโลยี ทรัพยากรที่ใช้ หรือข้อกำหนดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(ก) คำแนะนำ

1. ผู้เข้ารับการประเมินจะรู้ท่ารำที่ เกี่ยวข้องของการรำเดี่ยวและรำคู่ โขนพระ ที่กำหนดไว้ อย่างน้อย 5 คำ เช่น ลงวง เกาะกาง กาจับปากโรง เล่นแมลง จับแมลง หย่อง ฯลฯ
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องปฏิบัติกระบวนการท่าของการรำเดี่ยวและรำคู่ โขนพระ ได้ตามเพลงที่กำหนดไว้ อย่างน้อย 1 เพลง ได้แก่ การรำเดี่ยว ชุด ฉุยฉายอินทรชิตแปลง ฉุยฉายมานพ และการรำคู่ ชุด พระรามตามกวาง

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

ผู้เข้ารับการประเมินต้องเข้าใจขอบเขตความรู้ทั่วไป เกี่ยวกับความหมายและการนำไปใช้ ของการรำเดี่ยวและรำคู่ ตลอดจนองค์ประกอบของการตีบทใช้บทประกอบเพลงร้อง ตามรูปแบบของการสืบทอดกระบวนการท่ารำประกอบบทขับร้องตนเองเพลงดนตรี ที่สอดแทรกอยู่ในการแสดงโขนเรื่องรามเกียรติ์

โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่ออวดฝีมือการรำรำที่ประณีตงดงาม และสามารถแสดงบุคลิกเฉพาะของตัวละครในบทนั้น ๆ ด้วยทักษะในการรำที่ได้รับการฝึกฝนมาเป็นอย่างดี

นาฏยศัพท์ หมายถึง คำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการอธิบายการปฏิบัติท่ารำในการแสดงโขน ซึ่งประกอบขึ้นเป็นโครงสร้างของกระบวนการท่า ใช้สำหรับสื่อสารบทบาท และกิริยาของตัวละคร

รำเดี่ยว หมายถึง รูปแบบของการแสดงที่ใช้ผู้แสดงเพียงคนเดียว มีจุดมุ่งหมายเพื่ออวดฝีมือการรำรำที่ประณีตงดงาม ผู้แสดงจึงต้องมีทักษะในการรำและได้รับการฝึกฝนมาเป็นอย่างดี

รำคู่ หมายถึง รูปแบบของการแสดงที่ใช้ผู้แสดง 2 คน ซึ่งถ่ายทอดบทบาทลีลา ท่ารำ

ทักษะและความสามารถที่ต้องได้รับการฝึกฝนเทคนิคให้สัมพันธ์กันตามบทบาทและลักษณะของตัวละครเป็นสำคัญ

(ค) เครื่องมืออุปกรณ์และวัสดุที่จำเป็น

1. องค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ CB จะต้องเตรียมความเสี่ยง และไฟล์เพลงที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับประกอบการแสดง ได้แก่ อาวุธ คร พระขรรค์ กระบอง ตริ คทา และจักร
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องจัดเตรียมชุดแต่งกายสำหรับฝึกนาฏศิลป์ไทย (โจงกระเบน) ที่มีความสุภาพ

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

พิจารณาหลักฐานจากแฟ้มสะสมผลงานที่เป็นเอกสารรับรองผลงาน

รับรองความรู้ความสามารถที่ผ่านมาก่อนหน้าและให้ประเมินสมรรถนะของผู้เข้ารับการประเมินด้วยเครื่องมือประเมินความรู้และทักษะให้ครอบคลุมเกณฑ์การปฏิบัติงาน ทักษะและความรู้ที่ต้องการของหน่วยสมรรถนะนี้

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ 0117
2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ ตีบทและใช้บทประกอบเพลงร้อง โขนพระ
3. ทบทวนครั้งที่ N/A
4. สร้างใหม่ ปรับปรุง

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

ISCO - 08 รหัสอาชีพ 2655 นักแสดงโขน/ละครใน/ละครนอก

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วย ความรู้และทักษะในการตีบทและใช้บทประกอบเพลงร้อง โขนพระ โดยสามารถอธิบายความหมายของการตีบท และปฏิบัติทักษะการรำใช้บท ตลอดจนองค์ประกอบของการตีบทใช้บทประกอบเพลงร้อง โขนพระ ตามที่กำหนด เช่น เพลงซ้ำปี เพลงนกจาก เพลงรื้อร้าย ได้

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☒	☐	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

นักแสดงโขน

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
01171 อธิบายความหมายในการตีบทและใช้บท ประกอบเพลงร้อง โขนพระ ที่เกี่ยวข้อง	1. อธิบายความหมายของ บทประพันธ์ในการรำตีบทและใช้บท ประกอบเพลงร้อง โขนพระ 2. อธิบายความหมายของ ภาษาท่า ที่เกี่ยวข้อง ในการรำตีบทและใช้บทประกอบเพลงร้อง โขนพระ	การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน
01172 รำตีบทและใช้บท ประกอบเพลงร้อง โขนพระ ที่กำหนด	1. รำตีบทและใช้บทประกอบเพลงร้อง โขนพระ เหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนด 2. รำตีบทและใช้บท ประกอบเพลงร้อง โขนพระ ตรงตามจังหวะ บทร้อง และทำนองเพลง	การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

ปฏิบัติการตีบทใช้บทประกอบเพลงร้อง โขนพระ ได้ตามที่กำหนด

(ข) ความต้องการด้านความรู้

รู้นาฏยศัพท์พื้นฐาน ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับลักษณะท่ารำที่ใช้ในการฝึกหัด เพื่อใช้ในการแสดงโขน ซึ่งเป็นคำศัพท์ที่สามารถสื่อความหมายในการแสดงต่าง ๆ ของวงการนาฏศิลป์ไทย

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานที่ต้องการกำหนดข้อแนะนำเกี่ยวกับการประเมิน และควรที่จะใช้ประกอบรวมกันกับเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria) และทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

1. ผลงานการแสดงที่นำเสนอผ่านภาพถ่าย VDO หรือสื่อ Social media ในรูปแบบต่าง ๆ
2. เกียรติบัตร วุฒิบัตรเกี่ยวกับการแสดงโขน และ/หรือ
3. เอกสารรับรองและผลการประเมินจากบุคลากรหรือผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับสาขาอาชีพ

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

1. ใบผ่านการอบรมในหลักสูตร ที่เกี่ยวกับการแสดงโขน

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

ประเมินเกี่ยวกับการตีบทใช้บทประกอบเพลงร้อง โขนพระ

(ง) วิธีการประเมิน

1. สาทิตการปฏิบัติงาน
2. แฟ้มสะสมผลงาน

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตอธิบายถึง ขอบเขตของการปฏิบัติงาน และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ หรือสถานการณ์อื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำงาน รวมถึงเครื่องมือ อุปกรณ์ เทคโนโลยี ทรัพยากรที่ใช้ หรือข้อกำหนดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(ก) คำแนะนำ

1. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องอธิบายความหมายของการตีบทใช้บทประกอบเพลงร้อง โขนพระ ที่เกี่ยวข้อง ตามบทร้องโขนพระ
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องปฏิบัติกรำใช้บท ประกอบเพลงร้อง โขนพระ ตามที่กำหนด ได้อย่างน้อย 3 เพลงร้อง ได้แก่ 1) เพลงซ้ำปี (บังคับ) 2) เพลงร้องในโขน เช่น เพลงขึ้นพลับพลา เพลงแขกมอญ เพลงนกจาก (เลือก 1 เพลง) และ 3) เพลงรื้อร้าย (บังคับ)

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

ผู้เข้ารับการประเมินต้องเข้าใจขอบเขตความรู้ทั่วไป เกี่ยวกับความหมายและการนำไปใช้ ของการตีบทใช้บทประกอบเพลงร้อง ตลอดจนองค์ประกอบระหว่างปฏิบัติกรำใช้บทประกอบเพลงร้อง ในการแสดงโขนเรื่องรามเกียรติ์ ที่สามารถสื่อความหมายให้ผู้ชม หรือให้ผู้แสดงด้วยกันทราบ ด้วยภาษาท่าทางตามรูปแบบนาฏศิลป์ไทย

การตีบทและใช้บท มักใช้ต่อเนื่องกันตามสถานการณ์ โดยในแต่ละคำมีความหมายคือ

ตีบท หมายถึง การตีความบทประพันธ์ที่ใช้ประกอบการแสดงโขน เพื่อนำเสนอเรื่องราว อารมณ์และความรู้สึกของตัวละคร
สู่ความมุ่งหมายหลักในการถ่ายทอดเนื้อหาวรรณกรรม และสื่อสารความหมายตามบทพากย์-เจรจา และบทร้อง

ใช้บท หมายถึง การแสดงภาษาท่าทางนาฏศิลป์ประกอบอากัปกิริยาอารมณ์และความรู้สึกของตัวละคร ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่ถูกกำหนดไว้ในเนื้อเรื่อง ประกอบเพลงหน้าพาทย์ รวมถึงการรำทวนบทในเพลงร้องด้วย

การตีบทและใช้บท คือ การตีความบทประพันธ์ที่ใช้ประกอบในการแสดงโขน เพื่อถ่ายทอดเรื่องราว อารมณ์และความรู้สึก และการเลือกใช้ท่าทำที่เหมาะสมตามบทบาทฐานะ และลักษณะของตัวละคร

(ค) เครื่องมืออุปกรณ์และวัสดุที่จำเป็น

1. องค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ CB จะต้องเตรียมเครื่องเสียง และไฟล์เพลงที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับประกอบการแสดง ได้แก่ อาวุธ ศร พระขรรค์ กระบอง ตรี คทา และจักร
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องจัดเตรียมชุดแต่งกายสำหรับฝึกนาฏศิลป์ไทย (โจงกระเบน) ที่มีความสุภาพ

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

พิจารณาหลักฐานจากแฟ้มสะสมผลงานที่เป็นเอกสารรับรองผลงาน

รับรองความรู้ความสามารถที่ผ่านมาก่อนหน้าและให้ประเมินสมรรถนะของผู้เข้ารับการประเมินด้วยเครื่องมือประเมินความรู้และทักษะให้ครอบคลุมเกณฑ์การปฏิบัติงาน ทักษะและความรู้ที่ต้องการของหน่วยสมรรถนะนี้